

Bechtold Imola

MEDIÁCIÓ – REFORM AZ IGAZSÁGÜGYBEN*

A jog funkciója

A jog olyan magatartási szabályok és azokhoz kapcsolódó egyéb magatartás – előírások összessége, amelynek keletkezése állami szervekhez kötődik, azaz azokat az állam bocsátja ki vagy szankcionálja, amelyek az adott társadalomban általánosan kötelezőek, vagyis azokat általános érvényesség jellemzi, és továbbá, amelyek érvényesülését az állami szervek végső soron kényszerrel ténylegesen biztosítják.

Kulcsár Kálmán, *Jogszociológia*¹ című könyve szerint a jognak három alapvető funkciója van: integratív funkció, társadalomalakító funkció és „konfliktusmegoldó” funkció.

Az integratív funkció a jogban egy általánosan elismert, a normális élet kialakításához és a rend (jogrend) fenntartásához szükséges funkció. A második funkció, nem más, mint az előbbi kibővítése, azaz a társadalom tudatos alakításában, szervezésében és igazgatásában vesz részt. A harmadik funkció a különböző konfliktusokban, az állam és az állampolgár között, továbbá az állam egyéb kapcsolataiban adódó problémákban való közrehatás.

A társadalomban a konfliktus egy normális jelenség, amely a különböző feszültségekből generálódik. A konfliktusok megoldására segítséget nyújt például a *mediáció*, mely egy alternatív, konfliktuskezelő módszer.

Mi a mediáció?

A mediáció egy konfliktuskezelési módszer, melynek lényege a konfliktusban lévő felek közti közvetítés, békéltetés egy harmadik, semleges személy bevonásával.

Eredetét tekintve több száz éves múltra tekint vissza; gondoljunk csak a különböző történelmi konfliktusokra, például két nemzet között egy harmadik király vagy államfő bevonásával oldották meg a feszültségeket.

A mediáció világszerte egyre gyakrabban alkalmazott alternatív módszer. Az amerikai elméletek² szerint a mediáció nem más, mint egy állandó kommunikáció, melynek célja a kölcsönös megegyezés, amikor a feleknek ez mind együttes érdekük, úgy saját érdekük is.

Mint sok más országban, itthon is kezdetét vette egy válság az igazságszolgáltatásban, mely túl bonyolulttá, átláthatatlanná és lassúvá vált, túl költséges és időigényes lett. Egy fajta „jogviták inflációjáról” is beszélhetünk, mely az igazságszolgáltatást lelassítja, megbénítja³.

Romániában 2006-ban született meg az első törvény⁴, mely a mediációt, mint fakultatív konfliktusmegoldó módszert szabályozza.

A törvény az Igazságügyi Minisztérium reform intézkedéseinek részét képezi. Célja egyrészt a bíróságok tehermentesítése, másrészt pedig a konfliktusban lévő felek számára egy kielégítőbb megoldás biztosítása.

* A dolgozat II. helyezést ért el a IX. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia Állam- és Jogtudományi Szekciójában.

1 Kulcsár Kálmán: *Jogszociológia*, Kulturtrade Kiadó, Budapest, 1997, 158-168 o.

2 Lásd Ion Deleanu: *Medierea în procesul civil*, Dreptul, XVII. Évfolyam, 10. szám, 2006, 64 o.

3 U.o.

4 192/2006 Törvény, *A mediáció és mediátor tevékenység megszervezése*, publikálva a M.Of.441/2006-os számában, a továbbiakban törvény.

Míg a klasszikus értelemben vett jogviták orvoslását⁵ az esetek többségében bíróság útján oldják meg és nem kínálnak valódi konfliktusmegoldást (hisz a per végeztével győztes-vesztesről vagy ártatlan- bűnösről beszélhetünk), addig a mediációban a felek kölcsönös érdeke kerül előtérbe, és nem a jogvita aspektusa.

A mediáció fogalma

A törvény 1.cikk szerint: „*a mediáció egy fakultatív, békés úton történő, konfliktuskezelő módszer, mely egy harmadik, semleges fél- mediátor- bevonásával valósul meg, aki pártatlan, bizalmas és szakképzett.*”⁶

A Miniszterek Tanácsának ajánlásában⁷ mediáció a következő képpen lett meghatározva: *mediáció alatt egy vita megoldásának eljárását értjük, ahol a felek megegyeznek az adott konfliktusban és egy konszenzusra jutnak egy mediátor segítségével.*⁸

Három ajánlás született a mediáció témakörében, így megkülönböztethetjük: a családjogi konfliktusokat, polgárjogi⁹ jogvitákat, valamint a büntetőjogi eseteket.

Összehasonlítva a magyarországi és romániai szabályozást¹⁰, elmondhatjuk, hogy a mediáció fogalma a két törvényben hasonló, a különbség csupán annyi, hogy míg a magyar jogszabály *közvetítő* fogalmát használja, addig a román norma az angolból átvett *mediator* szót használja.

Mivel a romániai magyar szakirodalomban még nem fogalmazódott meg ebben a témában egy egységes fogalom, fordítás, úgy gondolom a mediátor szó jobban tükrözi a jogi vetületét a dolgoknak, mint a közvetítő, mely konnotációjánál fogva szűkebb értelműnek tekintem.

Mit kínál a mediáció?

A mediáció lehetőséget ad egy olyan megoldásra, mely mindkét fél számára előnyös a következő értelemben:

- A felek a döntésben közvetlenül részt vesznek és az egyezség folyamán olyan megoldást hoznak, mely az igényeiknek megfelel.
- A mediátor személyével, tapasztalatával és tudásával segíti a megegyezési folyamatot, azáltal, hogy a feleknek segít beazonosítani a problémákat, hatékonyan vezeti a tárgyalásokat, több alternatív megegyezési lehetőséget is kidolgoz a felekkel együtt, és nem téveszti szem elől a célt: a gyors és kölcsönös megelégedést szolgáló egyezséget.
- A mediáció nem annak eldöntése, kinek van igaza, ki ártatlan vagy bűnös. A folyamat végén nincsen vesztes vagy győztes fél.
- A mediáció előrefelé tekint. A hangsúly nem azon van, hogy ki mit mondott vagy tett a múltban. Ehelyett a cél, hogy gyakorlatias megoldást találjunk, amely minden érintett fél számára elfogadható, és figyelembe veszi az eltérő érdekeket és szükségleteket.
- A felek önállóan hoznak döntést, vagy akár ügyvédjeik segítségével. Ezáltal ők határozzák meg a végeredményt is, és nem kell azzal a kockázattal számolniuk, hogy egy harmadik fél (bíróság vagy választott bíróság) hozzon egy számukra kedvezőtlen, de kötelező erejű döntést.

Ki lehet mediátor?

A törvény 7.cikkeje szerint a következő feltételeket kell teljesítenie annak, aki a mediátor tevékenységet kívánja folytatni:

- felsőfokú végzettség
- cselekvőképes
- legkevesebb három év munkatapasztalata van vagy mesteri képzésben részt vett
- egészségügyileg alkalmas e munkakör végzésére
- jó hírnévnek örvend és nem követett el olyan bűncselekményt, mely sérti a szakma hírnevét

5 Ion Deleanu: *Medierea în procesul civil*, Dreptul, XVII. évfolyam, 10.szám,2006.

6 Ford. B.I.

7 Lásd Európa Tanács, Miniszterek Tanácsának Ajánlása, Rec (2002)10 vagy lásd <http://www.coe.int> honlapon.

8 Ford. B.I.

9 Rec(2002)10 számú ajánlás szerint polgárjogi téma alatt értünk: polgárjogot, köteleket, kereskedelmi jogot, fogyasztóvédelmi jogot.

10 55/2002 törvény, a közvetítői tevékenységről, publikálva Magyarország Hivatalos Közlönyében.

- elvégzett egy mediátorképző tanfolyamot vagy egy olyan mesteri képzést, melyet a Mediátor Bizottság véleményeztetett
- mediátor engedéllyel rendelkezik

Összehasonlítva a magyar szabállyal¹¹, megállapíthatjuk, hogy a román törvénykezés jóval részletesebb, mert míg a magyar törvény szerint elégséges feltétel: felsőfokú végzettség és annak megfelelő legalább öt éves igazolt szakmai gyakorlat, büntetlen előélet, valamint a szakma gyakorlása nem esik bizonyos jogszabályban foglalt kizáró ok alá, addig a hazai szabályozás több követelményt állít fel a jövőbeli mediátorral szemben.

Összességében a román törvény szerint a mediátor a fent említett feltételeket kell teljesítse és tagja kell legyen a Mediátor Bizottságnak. A Mediátor Bizottságnak tagjait az Igazságügyi Minisztérium érvényessé nyilvánítja.

A francia jogszabály szerint mediátor lehet természetes és jogi személy (társaság), képviseltetve egy magánszemély által, de nem létezik egy bizottság és nincs hitelesített névjegyzék.

A mediátor jogai és kötelezettségei

A mediátor joga, hogy informálja a nyilvánosságot a szakma gyakorlásáról, továbbá joga van a felek megegyezésén alapult tiszteletdíjra és, hogy egy saját szervezési, eljárási módszert alkalmazzon a mediáció során.

A mediátor pártatlan személy, aki a következő kötelezettségekkel bír: bizalmasan kezeli az ügyfél információit, a mediáció során megőrzi semlegességét, és tiszteletben tartja a felek méltóságát és szabadságát.

Amennyiben nem tartja be a törvényben foglaltakat, fegyelmileg felelősségre vonható, és amennyiben tevékenysége gyakorlása során bármilyen kárt okozott a feleknek, polgárjogilag is felelősségre vonható.

A mediáció tárgya

A mediációról a következő esetekben, jogvitákban beszélhetünk:

- polgárjogban

- családjogban
- kereskedelmi jogban
- büntetőjogban
- más, egyéb jogi ágazatban, a törvény feltételei közt.

A mediáció tárgyát nem képezheti:

- munkajogban adódott jogviták rendezése
- személyi jogok, mint például a személy állapotát érintő jogok
- bármely olyan jog, mely nem képezheti szerződés tárgyát.

A mediáció elhatárolódása más hasonló intézményektől

A mediáció számos jogi intézménnyel hasonlóságot mutat, mint például a döntőbíróssággal vagy a békéltetéssel. Összehasonlítva őket megállapíthatjuk, hogy bár van pár közös jellemzőjük, mégsem azonosak.

A mediáció és a békéltetés

A mediáció a békéltetés egyik specifikus változata, a két intézmény bizonyos esetekben szinte azonos jellemzőkkel bír. A kettő közti különbség jogrendben állapítható meg, valamint a fokozatában,¹² is észlelhető.

A békéltetés esetében nem beszélhetünk egy konkrét jogi keretről, míg a mediáció esetén adott a törvény, de amennyiben a békéltetés egy specifikus szabályozás tárgyát képezi, az kijelentő jelleggel bír.

A mediáció egy rendezett eljárással rendelkezik, míg a békéltetés esetében ez nem mondható el, továbbá ez utóbbi esetében a békéltetőt, vagy a felek nevezik meg, vagy a törvény határozza meg, de soha sem a bíróság. Közbeléphet szerződés megkötése előtt, és így a szerződésmegkötés képezheti tárgyát, de utólagosan is, a megegyezésből adódó konfliktusok megoldásakor. Ebben az esetben az eredmény a cél, azaz a megállapodás. Tehát a békéltető részt vesz abban a dialógusban, mely a felek közt zajlik.

A mediáció esetén a mediátort a felek közös megállapodással választják és megegyezésük tárgyát egy szerződés képezi, mely akkor is közbeléphet, ha már a békéltetés zátonyra futott.

11 55/2002 törvény, A közvetítői tevékenységről, 5.cikk, publikálva Magyarország Hivatalos Közlönyében.

12 Ion Deleanu: *Medierea în procesul civil*, Dreptul, XVII. évfolyam, 10.szám, 2006, 69-77 o.

Lehet bírósági és lehet azon kívüli is, azaz a konfliktus bármely fázisában, pereskedés előtt és az alatt is fennáll a lehetősége.

A román törvény szerint a felek hatalmazzák fel a mediátort, hasonlóképpen a magyar szabályozásban is ők kérik fel a mediátort, majd ezt követően egy szerződést kötnek, így a megállapodásukat e formában szentesítik; Franciaországban a mediátort az eljárás folyamán a bíróság nevezi ki. Belgiumban a mediáció a Bírői törvénykönyvben van szabályozva, míg az Amerikai Egyesült Államok számos államában kötelező érvényű, a konkrét eljárást megelőzően.

A két módszernek, a francia és a romának egyaránt van előnye is és hátránya is: míg itthon a felek közt a szerződés által egy szorosabb kapcsolat jön létre, addig a francia esetben ez nem áll fenn. A francia mediátor nem kell, hogy tájékoztassa a bíróságot a mediációról, és nem igényelheti a mediáció-terminus meghosszabbítását.

A mediáció és a döntőbíróság

A döntőbíróság és a mediáció közt szintén mutatkoznak hasonlóságok, de a különbségek itt jóval szembetűnőbbek.

A döntőbíróság esetében a felek egy harmadik személy döntésének vetik alá magukat, aki bírói hatalommal van felruházva, majd a döntőbíró ítéletekor a felek nincsenek jelen. A mediációban a jogorvoslást a felek hozzák meg, együttesen. Míg a döntőbíróságnál a felek alá vannak rendelve egy döntésnek, addig a másik esetben a felek tudatában vannak a helyzet összes következményével, és így tudatosan hoznak egy megállapodást.

A mediáció során, amennyiben a felek pozitív megoldásra jutottak, döntésük nem képezi az ítélt dolog hatályát, de igényelhetik a bíróságon az ítélethirdetést, a Polgári perrendtartás törvénykönyv 271.cikk értelmében. Így megállapíthatjuk, hogy a mediáció szélesebb körben hat, mint a döntőbíróság.

Az eljárás

Ki fordulhat mediátorhoz?

Mediátorhoz bármely természetes vagy jogi személy fordulhat, a felek száma sem kötött, valamint, ha bármelyik fél szükségesnek tartja egy ügyvéd jelenlétét, azt is igénybe veheti.

Mikor léphet közbe a mediátor?

Mediátor segítségét igényelhetjük még a bírói eljárás előtt, vagy akár az eljárás folyamán is, mivel az eljárás fakultatív jellegű és szükséges a felek kölcsönös hozzájárulása. Amennyiben csak az egyik fél egyezik bele a mediátor útján történő konfliktus megoldásához, a másik felet nem lehet kötelezni a szerződés aláírására, hiszen ez a törvény értelmében a felek döntésén alapul, így ők döntenek el milyen módszert alkalmaznak a jogvita orvoslásában.

Ha a mediáció a bíróság javaslatára lett a felek által elfogadva, a törvény 61.cikk szerint, a konfliktus megoldható teljesen vagy részlegesen, de amennyiben a felek aláírták a mediációs szerződést, a mediátor köteles a bíróságot értesíteni, írásban, függetlenül attól, hogy milyen megoldásra jutottak.

Ha a mediációt tárgyalás folyamán vették igénybe, a tárgyalást felfüggesztik, a felek kérésére, továbbá a perelévülést is az eljárás folyamán, de nem több, mint három hónapra, a szerződés aláírásától számítva.

A megegyezés feltételei

A törvényt és a közrendet tiszteletben tartva a feleknek joguk van, hogy egy megállapodást kössenek. Az érvényesség fő feltétele a szerződés írásba foglalása.

A végső megegyezés hitelességét közjegyző felülvizsgálhatja, vagy a bírói döntést helyeselheti, mint ahogyan a 63.cikk szerint ez előírva van.

A lényegi eljárás

Lényegében az eljárás a következőkből tevődik össze: a mediátor meghívja a feleket a tárgyalásra, ezt követően elmagyarázza a mediáció célját, a felek jogait, és a majdani döntés kihatását. A mediátor, ha szükségesnek véli, akár egy specialista szakvéleményét is kikérheti a témával kapcsolatban.

Ha a tárgyalás folyamán veszik igénybe a mediációt, a szerződés megkötését követően a mediátor köteles erről jelentést tenni a bíróságnak. Majd ennek végeztével a mediátor értesíti a bíróságot a helyzet állásáról, és amennyiben a felek megegyeztek, a bíróság a felek kérésére ítéletet hoz, kiad egy döntéshozatali okiratot és megtéríti a bélyegilletéket.

Lehetséges a mediáció fellebbezéskor vagy felfolyamodáskor?

Deleanu véleménye szerint,¹³ a választ nem lehet egyértelműen megfogalmazni, kérdés, hogy milyen jellegű a fellebbezés, ill. a felfolyamodás. Ennek alapján különböző eseteket kell elválasztanunk egymástól:

- a mediációra leadott kérés elfogadható lett volna, de az első fokú bíróság elutasította azt, tévesen azt gondolva, hogy a jogvitát ezúton nem lehetett volna orvosolni, feltételek hiányában.
- a mediációra leadott kérés elfogadható lett volna, de a felfolyamodás az első fokú bíróság döntését semmissé tette, megalapozatlanul vagy törvénytelenül miatt.

Így Deleanu megítélése szerint, bármely más esetben nem lehetséges a mediáció alkalmazása.

A mediáció polgári, kereskedelmi és családjogi konfliktusokban

A fenti tények alapján megállapíthatjuk, hogy a mediáció leghatékonyabbnak a polgári, kereskedelmi, ill. családjogi konfliktusokban tekinthető.

A Miniszterek Tanácsának ajánlásában (az Európa Tanácson belül) olvashatjuk, hogy mediáció lehetséges a büntetőjogban, polgárjogban, kereskedelmi jogban és családjogban egyaránt.

Mediáció családjogban

Családjogban¹⁴, mediáció tárgyát képezheti olyan konfliktus, nézeteltérés a házastársak között, mely akadályt jelenthet a házasság folytatásában, a vagyonelosztásban, a szülői jogok gyakorlásában vagy akár a gyermek eltar-tásában. Tehát bármely olyan jogvita, mellyel a felek jog szerint rendelkezhetnek és nem tévesztik szem elől a gyermek elsődleges érdekét.

Mediáció büntetőjogban

A törvény szerint büntetőjogi esetekben olyan bűncselekmény esetén beszélhetünk mediáció-

ról, mely törvény szerint, előzetes magánindítvány visszavonását teszi lehetővé vagy a felek kibékülését. Ebben az esetben a mediációban biztosítani kell a felek számára a jogsegélyt, vagy ha szükséges, akár a fordítót is.

Ha a mediáció még a büntető eljárást megelőző időszakban veszi kezdetét és a felek kibékülnek, ezt követően az áldozat nem tehet utólagosan feljelentést.

Ha a felek viszont nem békülnek ki, akkor az áldozat benyújthat egy előzetes magánindítványt, ha nem haladta meg a terminust.

D.Ionescu véleménye¹⁵ szerint a büntetőjogban külön kellene szabályozni a mediáció intézményét, így akár a Büntető Eljárásjog Törvénykönyvbe is be lehetne iktatni, és a törvény csupán a mediáció és mediátor tevékenység megszervezéséhez járulna hozzá. Hisz a büntetőjogban a mediáció specifikus aspektusokkal rendelkezik, összehasonlítva más jogágazatokkal. Itt szükséges feltétel, hogy csak olyan bűncselekményeknél áll fenn, a mediáció intézményének eshetősége, melyek előzetes magánindítvány visszavonása vagy a felek kibékülése esetén megakadályozza a büntetőjogilag való felelőségre vonást, tehát más eljárást igényel és egy új megközelítésbe helyezi a büntetőeljárást is, mely akár előnyösebben is bizonyulhat a felek számára. Ez egy új, a felek közti megbékélési mód és nem egy új fogalom a büntetőeljárásjogban.

A mediáció hatásai

Az alapvető cél ebben az új alternatív módszerben, hogy a felek békés úton jussanak olyan megoldásra, mely mindkettőjük számára megfelel.

Ha a bíróságon kívüli mediációban a felek nem egyeznek meg, az érdekelt peres úton követelheti jogait, amennyiben az illetékes bírósághoz fordul a megfelelő időben.

Ha csak részben állapodtak meg a felek, az egyezség a szerződő felek közt törvénytörvényes.

Ha viszont a felek a konfliktust illetően teljes mértékben megállapodtak, az érdekelt fél bíróság útján még kérheti a szerződés semmissé tételét.

Ha az ügy teljes mértékben lezárult és meg-egyezés megszületett, akkor a felek kérésére,a

13 Ion Deleanu: *Medierea în procesul civil*, Dreptul, XVII. évfolyam, 10.szám, 2006, 80 o.

14 Lásd Európa Tanács, Miniszterek Tanácsának Ajánlása, Rec(98)1E szám vagy lásd <http://www.coe.int> honlapon.

15 Diana Ionescu: *Modificările aduse părții speciale a Codului de Procedură penală prin legea nr.356/2006 și prin O.U.G. nr 60/2006*, Caiete de drept penal, I évfolyam, 3.szám, 2006.

Polgári Eljárásjog Törvénykönyv 271.cikkeje szerint a bíró a döntést átveheti, és egy peregyezési határozatot hoz. Ez a határozat hiteles és végrehajtó jellegű, de nem rendelkezik az ítélt jog hatályával.¹⁶

2006-os év összegzése

2006 első felében létrejött a reform intézkedés keretén belül a 192/2006-os törvény, majd ezt követően, az év második felében, októberben, az Igazságügyi Minisztérium határozata által megalakult a Mediátor Bizottság. A craiovai mediációs központ az Amerikai

Konzulátus segítségével országszerte több felkészítőt, képzést rendezett, így több mint húsz megyében alakult meg mediációs központ.

Összegzések

Romániában, mint sok más országban, a bíróságok túlterheltek, ebből kifolyólag szükség van olyan reformokra, melyek egy hatékonyabb igazságszolgáltatást tesznek lehetővé az állampolgárok számára.

A mediáció egy új, alternatív lehetőség jogviták orvoslására, mely nem csak a bíróságok szempontjából fontos, hanem a konfliktusban álló felek számára is.

Az előzőeket összegezve, a mediációról elmondhatjuk, hogy egy szerződésen alapuló egyezmény, mely bár nem rendelkezik az ítélt dolgok hatályával, de harmadik féllel szembeállítható. Ezen konfliktusmegoldó módszer a felek számára nagyobb megelégedést hoz, mert egyaránt a jogvitát és más konfliktust is rendez. A felek bevonása, majd a megoldásra jutás azt eredményezi, hogy mindenki győztesként kerül ki a vitából.

A mediáció jó, mert:

- a felek időt, fáradságot és pénzt takarítanak meg,
- a felek számára lehetőség nyílik akár anyanyelvükön rendezni jogvitáikat, bár törvényileg adott a lehetőség, hogy más nyelven is igényelhessék a per lefolytatását, a gyakorlat ennek ellenkezőjét mutatja az esetek többségében,
- kikerülhetjük a kedvezőtlen bírósági döntéseket és az azzal járó költségeket,

– Csak akkor születik megállapodás, ha mindkét fél beleegyezését adja, így a kockázatlehetőség is elenyésző, mert amennyiben az egyik fél nem elégedett a konszenzussal, nyugodtan fordulhat bírósághoz,

– Mivel a mediáció egy békés úton való konfliktuskezelés, a felek nyugodt, higgadt állapotban tárgyalnak, építő jellegű egyezkedést folytatnak, megőrizve ez által a kapcsolatukat, hisz a *kapcsolat tőke* (gondoljunk csak arra, hogy a kereskedelmi jogban mennyire fontosak a különböző partneri kapcsolatok),

– A mediáció alapelve a pártatlanság, bizalom és szükség esetén a titkosság, mely viták rendezésében igen fontos alapértékek (gondoljunk csak egy vagyoneelosztásra, vagy a gyermektartás problémájára).

A román törvény bár nyit a reformok irányába, mégis fenntartásokat fogalmazhatunk meg erről:

– a pozitív aspektusait mérlegelve, elmondhatjuk, hogy a mediáció intézménye létrejött, de a törvény nem tesz eleget egy fontos szempontnak, mely végül is az elsődleges oka volt (és egyben célja is) e törvény megszületésének: a bíróságok tehermentesítése.

– A törvény szerint a mediáció egy fakultatív konfliktusmegoldó módszer, így a felek döntésére bízta a jogvita orvoslásának módját. Tehát az elsődleges cél nem valósul teljes mértékben, mert ha ezt szem előtt tartanánk, akkor bizonyos esetekben, mint például családjogban, örökösödésben, vagyoneelosztásban, a jogvita rendezése első fázisában kötelező érvényűvé kellene tenni.

– Továbbá még azt is megfogalmazhatjuk, hogy a törvény hiányosságokat mutat az irányba, hogy csak annyit szögez le a mediátor szakmaiságát illetően, hogy felsőfokú végzettséggel kell rendelkezzen, valamint még pár feltételt, mint azt fentebb láthattuk. A törvény nem szögezi le, hogy a mediátor milyen szinten kell jártas legyen a jogban vagy kommunikációban, hisz valljuk be, akár egy tárgyalásnál ez fontos szempont lehet.

Úgy gondolom, hogy számításba véve a fenti aspektusokat, elmondhatjuk kezdetét vette egy reform intézkedés, de nem teljes, hiszen a törvény megszületése, valamint annak intézményi háttere csak egy első lépés, melyet újabb lépések

¹⁶ Lásd I.Deleanu véleményét uo.

kellene, hogy kövessenek, mint például a képzéseket tágabb körben kellene bemutatni.

Ez alatt elsősorban azt értem, hogy egyrészt a bírói, ügyészi és ügyvédi társadalmat kellene jobban bevonni, mert nem csak az ügyfél érdeke, hogy minél rövidebb idő alatt jussanak egy megoldásra, hanem a fentebb említett embereknek is fontos a rövid és hatékony konszenzusra való jutás.

Másodsorban ezt az új és alternatív módszert a médiában kellene promoválni, hogy ne csak a szakemberekhez jusson el ez a lehetőség, hanem a többi állampolgárhoz is.

Harmadsorban pedig az új információ és annak lehetőségei a jövődöbéli jogászokhoz kell eljusson, tájékoztatni kell őket arról, hogy a mediáció milyen alternatívákat ad a konfliktuskezelésben, hiszen ez a módszer más európai államokban külön szakterület. Így hát mindenki számára lehetővé kell tenni a pontos tájékoztatást, és felvázolni annak lehetőségeit.

A 192/2006 törvény, *A mediáció és mediátor tevékenység megszervezése*, egy pozitív jele annak, hogy Romániában elindult egy láncreakció, egy reform intézkedés az igazságügyben, ugyanakkor bízva abban, hogy ez csak az első lépés, melyet követ több és jobb újítás konfliktusmegoldó szakterületen.

Bibliográfia

1. Ion Deleanu: *Medierea în procesul civil*, Dreptul, XVII. évfolyam, 10.szám, 2006.
2. Diana Ionescu: *Modificările aduse părții speciale a Codului de Procedură penală*

3. Kulcsár Kálmán: *Jogszociológia*, Kulturtrade Kiadó, Budapest, 1997.
4. <http://www.ucmro.ro/index.php>, Uniunea Centrelor de Mediere din Romania – hivatalos honlapja.
5. <http://www.just.ro>, a román Igazságügyi Minisztérium hivatalos honlapja.
6. http://ec.europa.eu/civiljustice/index_hu.htm, Európai Igazságügyi Hálózat polgári és kereskedelmi ügyekben.
7. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=-461277&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>, Európa Bizottság hivatalos honlapján.
8. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=-420059&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75#RelatedDocuments>, Európa Bizottság hivatalos honlapján.

Törvények

1. 55/2002 törvény, *A közvetítői tevékenységről*, publikálva Magyarország Hivatalos Közlönyében.
2. 192/2006 Törvény, *A mediáció és mediátor tevékenység megszervezése*, publikálva a M.Of.441/2006-os számában.
3. 2220/C Rendelet, *A Mediáció Bizottság tagjainak kinevezéséről*, kiadta az Igazságügyi Minisztérium, publikálva a M.Of.893/2006-os számában.